

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.naiu.org.ua

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами опитування жінок і чоловіків з інвалідністю та законних представників недієздатних осіб і дітей з інвалідністю щодо оформлення довідки та допомоги як внутрішньо переміщеним особам

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ПОДЯКА	4
МЕТОДОЛОГІЯ	5
ОСНОВНА ЧАСТИНА.....	6
Кількісні показники	6
Особливості переміщення.....	6
Доступ ВПО з інвалідністю до грошової та іншої підтримки від міжнародних і національних інституцій.....	7
Способи отримання допомоги за новим місцем проживання після переміщення	9
Гуманітарна допомога	9
Коливання у витратах до переміщення та після	9
ВИСНОВКИ	10

ВСТУП

Всеукраїнським громадським об'єднанням «Національна Асамблея людей з інвалідністю України» проведено опитування жінок і чоловіків з інвалідністю та законних представників недієздатних осіб і дітей з інвалідністю.

Метою проведення опитування був моніторинг ситуації щодо реалізації законодавства з питань надання допомоги внутрішньо переміщеним особам з інвалідністю (далі – ВПО з інвалідністю), а також стосовно ефективності надання державними та міжнародними інституціями відповідної допомоги.

Отримані та проаналізовані результати стали підґрунтям для узагальнених висновків і пропозицій із задекларованих запитань, а також матеріалом для подальшої діяльності громадських інституцій, зокрема й під час взаємодії з органами влади.

ПОДЯКА

Опитування проведено Національною Асамблеєю людей з інвалідністю України.

Аналітичний звіт підготовлено Ларисою Байдою, Павлом Жданом, Вікторією Назаренко та Аллою Соцькою.

Подяка мобілізаторкам – керівницям та лідеркам громадських об'єднань осіб з інвалідністю, за оперативне і якісне інтерв'ювання внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю.

Вдячність учасницям та учасникам опитування за відповіді на запитання анкети, які буде використано для напрацювання пропозицій щодо вирішення порушених в анкеті проблемних питань.

МЕТОДОЛОГІЯ

Опитування проводилося протягом 1-15 червня 2022 р. змішаним способом шляхом заповнення анкети, оформленої в Google Form, респондентами самостійно або за допомогою мобілізаторок.

Запитання стосувалися особливостей переміщення/евакуації, практичних аспектів реалізації права на оформлення як ВПО, якісних і кількісних показників фінансової та гуманітарної підтримки.

Отримані результати аналізувалися та синтезувалися шляхом опрацювання отриманих відповідей на запитання анкети.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Кількісні показники

У рамках опитування 15 модераторами проведено інтерв'ювання 212 ВПО з інвалідністю всіх вікових груп включно з особами понад 60 років, які до переміщення проживали в усіх областях України. Серед респондентів 179 осіб жіночої статі (84,4 %) та 33 особи – чоловічої (15,6 %).

Опитування проведено щодо:

- 146 осіб з інвалідністю (68,9 %), серед яких 115 жінок;
- 45 законних представників дитини з інвалідністю (21,2 %), у тому числі 44 жінки;
- 21 законного представника особи з інвалідністю (9,9 %), у тому числі 20 жінок.

Що стосується аспекту інвалідності, то опитування стосувалося прав і потреб 25 осіб з інвалідністю 1 групи А підгрупи (11,8 %), 38 осіб з інвалідністю 1 групи Б підгрупи (17,9 %), 38 осіб з інвалідністю 2 групи (17,9 %), 61 особи з інвалідністю 3 групи (28,8 %), 27 дітей з інвалідністю А підгрупи (12,7 %) та 23 дітей з інвалідністю (10,8 %).

Особливості переміщення

Основна частка переміщень припала на першу половину березня та квітня.

Допомога в евакуації/виїзді переважно надходила від друзів/родичів/знайомих (53 особи або 25 %), волонтерів (32 особи або 15,1 %), органів влади (11 осіб або 5,2 %) та від громадських об'єднань осіб з інвалідністю (8 осіб або 3,8 %). Самостійно евакуювалися/виїжджали 88 опитаних осіб (41,5 %).

Здебільшого респонденти евакуювалися/виїжджали легковими автомобілями (112 осіб або 52,8 %), залізничним транспортом (53 особи або 25 %) або автобусом (34 особи або 16 %).

Принагідно варто зауважити, що за інформацією Філії «Пасажирська компанія» Акціонерного товариства «Українська залізниця»¹, наданою Національній Асамблеї

¹ Лист Філії «Пасажирська компанія» Акціонерного товариства «Українська залізниця» від 20 липня 2022 р. № ПК-5/297

людей з інвалідністю у відповідь на офіційний запит, станом на липень поточного року в наявності Філії є 15 вагонів, пристосованих для перевезення пасажирів з інвалідністю, які використовують крісло колісне, з яких 13 вагонів купейних та 2 сидячих. Водночас 4 вагони перебувають на ремонті. Із початку воєнних дій близько 5 тисячами евакуаційних рейсів перевезено понад 4 млн пасажирів, серед яких і люди з інвалідністю. У період із 1 березня до 30 червня продано 114 180 пільгових квитків для пасажирів з інвалідністю на поїзди далекого та приміського сполучення.

Як показало опитування, здебільшого люди переїжджали до Полтавської (31 особа або 14,6 %), Львівської та Чернівецької (по 19 осіб або 9 %), Івано-Франківської (25 осіб або 11,8 %) та Вінницької (18 осіб або 8,5 %) областей. Принагідно переміщення здійснювалося в межах майже всіх областей України. Водночас до Дніпропетровської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької та Чернігівської областей евакуювалися/виїжджали виключно жінки з числа опитаних респондентів.

Найбільша чисельність ВПО з інвалідністю до переміщення проживали в містах (177 осіб або 83,5 %) та перемістилися до міських населених пунктів (134 особи або 63,2 %). Із респондентів мешканцями сіл були виключно жінки. Водночас 189 респондентів (89,2 %) до переміщення проживали у власному житлі, 11 осіб (5,2 %) – в орендованому, решта – в гуртожитках, у житлі родичів/друзів/знайомих тощо. У зв'язку з війною 90 осіб (42,5 %) перемістилися в житло родичів/друзів/знайомих, 56 осіб (26,4 %) – в орендоване житло, 31 особа (14,6 %) – у транзитний центр тощо.

Доступ ВПО з інвалідністю до грошової та іншої підтримки від міжнародних і національних інституцій

Переважна більшість респондентів звернулися за довідкою про взяття на облік ВПО у другій половині березня – першій половині квітня.

Звернення були офлайн до органів соціального захисту – 66 осіб (31,1 %), уповноваженої особи виконавчого органу місцевого самоврядування – 48 осіб (22,6 %), центрів надання адміністративних послуг – 76 осіб (35,8 %), онлайн через мобільний додаток «Дія» – 7 осіб (3,3 %), а 15 осіб (7,1 %) не скористалися відповідним правом. Залежність між місцем проживання після переміщення (місто/село) та суб'єктом із видачі довідки про взяття на облік ВПО відсутня.

Слід зауважити, що в цілому роботу зазначених суб'єктів респондентами оцінено добре (148 осіб або 69,8 %). Однак зафіксовано і випадки невдоволень (64 особи або 30,2 %; серед невдоволених 52 жінки та 12 чоловіків), найбільшу кількість яких висловлено відносно ЦНАПів (27 осіб) та органів соціального захисту (17 осіб). Серед причин невдоволень респонденти найчастіше називали відсутність належної організації процесу, що спричиняло великі черги та відсутність консультування, а також допущення помилок під час оформлення документів.

Довідку про взяття на облік ВПО було отримано протягом двох тижнів з дня звернення 108 респондентами (50,9 %), у день звернення – 40 особами (18,9 %), протягом місяця – 36 респондентами (17 %), а 11 осіб (5,2 %) чекали довідку понад місяць.

Найбільша чисельність респондентів на час проведення опитування отримали грошову допомогу на проживання ВПО (132 особи або 62,3 %), одноразову матеріальну допомогу для осіб, робота (економічна діяльність) яких тимчасово зупинена (22 особи або 10,4 %),

ваучери (сертифікати) від Товариства Червоного Хреста України (13 осіб або 6,1 %), а 28 осіб або 13,3 % – допомоги ще не отримали. Решта респондентів отримували грошові перекази від національних та міжнародних громадських інституцій, зокрема і НАІУ, гуманітарну допомогу, медикаменти тощо. Аналізуючи зазначені дані, отримувачами державної допомоги стали $\frac{3}{4}$ з числа ВПО з інвалідністю, що є досить високим показником.

За підтримкою для ВПО від держави та вітчизняних суб'єктів респонденти зверталися переважно офлайн до органу соціального захисту (77 осіб або 36,3 %), офлайн до ЦНАПів (75 осіб або 35,4 %), офлайн до уповноваженої особи виконавчого органу місцевого самоврядування (34 особи або 16 %), через мобільний додаток «Дія» (15 осіб або 7,1 %). Відповідним правом на звернення за допомогою не скористалися 22 особи (10,4 %).

Перелічені види допомог надходили в такі строки: протягом двох тижнів 19 респондентам (9 %), протягом місяця 64 респондентам (30,2 %), понад місяць чекали 69 осіб (32,5 %), а більше двох місяців – 5 осіб (2,3 %). Найдовше доводилося очікувати грошову допомогу на проживання ВПО.

Бажаний розмір грошової допомоги від держави та вітчизняних суб'єктів для ВПО з інвалідністю на думку переважної більшості респондентів мав би становити від 3 тис. до 15 тис. гривень. Зафіксовано відповіді стосовно необхідності здійснення відповідної виплати в розмірі 25 тис. та 30 тис. гривень.

Окрім держави та вітчизняних суб'єктів грошову й іншу підтримку ВПО з інвалідністю надають міжнародні та вітчизняні неурядові організації. Зокрема респонденти зверталися до таких інституцій: Агентство ООН у справах біженців (64 особи або 30,2 %), Карітас Україна (31 особа або 14,6 %), Товариство Червоного Хреста України (30 осіб або 14,2 %), Всесвітня продовольча програма ООН (25 осіб або 11,8 %), програма від ЮНІСЕФ «Спільно» (21 особа або 9,9 %), Норвезька рада у справах біженців (16 осіб або 7,5 %), Місія Міжнародного Комітету Червоного Хреста в Україні (12 осіб або 5,7 %). Водночас більше третини опитаних до відповідного виду суб'єктів надання допомоги ВПО не зверталися (81 особа або 38,2 %). Лише третина респондентів зверталася більш ніж до одного надавача допомоги.

Що стосується задоволення відповідних запитів на допомогу, то Агентство ООН у справах біженців надало допомогу половині респондентів із числа тих, хто звернувся (38 осіб); Всесвітня продовольча програма ООН і Товариство Червоного Хреста України задовольнили запити майже стовідсотково (24 особи та 25 осіб відповідно); Карітас Україна надала допомогу всім, хто звертався (31 особа); за програмою від ЮНІСЕФ «Спільно» надано допомогу третині запитувачів (7 осіб).

Звернення за грошовою підтримкою переважно надсилалися офлайн і лише в одиничних випадках респонденти зверталися безпосередньо до таких організацій. Строки отримання аналогічні тим, які зазначені вище для державної допомоги.

Розміри виплат варіювалися від 2 тис. до 66 тис. гривень. Переважаючим розміром виплати було 2,2 тис. грн (86 осіб або 40,6 %). Водночас 12 осіб (5,7 %) отримали по 2,5 тис. грн, 5 осіб (2,4 %) – по 3 тис. грн, 4 особи (1,9 %) – по 4,5 тис. грн тощо. Найбільшу виплату отримав чоловік, допомогу в розмірах від 4,5 тис. грн до 15 тис. грн отримували жінки, решта виплат надавалася представникам обох статей. Відповідну допомогу респонденти отримували разово, а також системно від двох до трьох місяців.

Джерелом інформації про грошову та іншу підтримку від міжнародних та вітчизняних неурядових організацій були знайомі для 96 осіб (45,3 %), засоби масової інформації для 42 осіб (19,8 %), соціальні мережі для 41 особи (19,3 %) та органи соціального захисту для 33 осіб (15,6 %). Опитування продемонструвало дуже низький рівень інформування державними інституціями ВПО з інвалідністю про потенційні джерела отримання допомоги.

Способи отримання допомоги за новим місцем проживання після переміщення

Про відсутність проблем із отриманням пенсії/допомоги через інвалідність поінформували 168 осіб (79,2 %). Водночас 44 респонденти (20,8 %) зауважили, що основною проблемою була затримка виплат, зокрема через необхідність перереєстрації за новим місцем проживання тощо.

Переважаючим способом отримання пенсії/допомоги після переміщення була банківська картка, про що сказали 202 особи (95,3 %), серед яких 170 жінок, пошта – для 8 респондентів жіночої статі (3,8 %), готівка – для 2 осіб (0,9 %), у тому числі для 1 жінки.

Гуманітарна допомога

Гуманітарна допомога була і залишається одним із ключових видів допомоги. Її отримали 179 респондентів (84,4 %), зокрема 150 жінок. Переважна чисельність з опитаних респондентів (90 осіб або 42,5 %) отримали таку допомогу від волонтерів, 65 осіб (30,7 %) – від громадських об'єднань осіб з інвалідністю, 57 осіб (26,9 %) – від органів влади, 46 осіб (21,7 %) від гуманітарного штабу, по 40 осіб (по 18,9 %) – від інших неурядових організацій та друзів/родичів/знайомих.

Коливання у витратах до переміщення та після

Збільшення витрат на оренду житла, харчування, лікарські засоби, засоби гігієни, медичні та реабілітаційні послуги, комунальні послуги відбулося в переважній більшості випадків і в середньому від 10 до 40 %. Лише 27 осіб (12,7 %) сказали, що жодні витрати не збільшилися.

Відповідна ситуація кореспондується з отриманою інформацією на запитання про зменшення витрат. Опитування засвідчило, що в 124 респондентів (58,5 %) жодні витрати не зменшились. Лише в 50 осіб (23,6 %) витрати зменшились від 10 до 40 %, оскільки ці респонденти обмежили себе у витратах на їжу (14 осіб) та одяг (12 осіб), перестали витрачатися на їжу, оскільки мають доступ до безкоштовного харчування (8 осіб), на засоби гігієни (3 особи), на медичні та реабілітаційні послуги (2 особи), на транспорт (1 особа) тощо.

ВИСНОВКИ

Резюмуючи, опитування продемонструвало:

- 1) поінформованість респондентів про джерела допомог на низькому рівні;
- 2) рівень підтримки ВПО з інвалідністю вкрай недостатній, адже відповідні виплати не покривають витрат навіть на найбільш необхідні товари й послуги і, тим більше, не враховують аспекту інвалідності та зумовлених ним додаткових витрат;
- 3) збільшилися терміни видачі органами влади документів та здійснення виплат державних допомог порівняно з довоєнним часом;
- 4) наслідками війни та переміщення для переважної більшості ВПО з інвалідністю стали: втрата або суттєве зменшення доходів, обмеження у витратах на найбільш життєво необхідні напрями (харчування, медицина);
- 5) воєнний стан та зумовлені ним виклики суттєво активізували волонтерський рух в Україні зокрема, та відносно українців у міжнародній спільності загалом;
- 6) нові реалії функціонування національних державних та громадських інституцій зумовили підвищення рівня користування послугами онлайн, зокрема що стосується оформлення документів, подання запитів на отримання грошової та іншої допомоги, а також банківськими послугами, для прикладу: банківськими картками.

Насамкінець слід відзначити переважачі побажання респондентів за результатами проведеного опитування: перемога, повернення додому, забезпечення житлом, вирішення питань із працевлаштуванням, отриманням гуманітарної та фінансової допомоги і збільшення розмірів таких допомог, зменшення цін на продукти та доступ до медичних і реабілітаційних послуг, підвищення рівня поінформованості про гарантії.

Також слід зазначити, що модераторами від очолюваних ними громадських об'єднань осіб з інвалідністю було направлено інформаційні запити до місцевих органів виконавчої влади щодо чисельності зареєстрованих ВПО, зокрема з інвалідністю. З офіційних відповідей станом на 20 червня у Вінницькій області обліковано 6 143 ВПО з інвалідністю, у Волинській – 2 187 осіб, у Житомирській – 3 135 осіб, у Запорізькій – 5 033 особи, в Івано-Франківській 4 077, в Одеській – 2 925 осіб, у Полтавській – 8 700 осіб, у Сумській – 1 647 осіб, у Черкаській – 4 899 осіб, у Чернівецькій 3 094 особи та в місті Києві – 8 486 ВПО з інвалідністю. Ситуація є динамічною і змінюється щоденно.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial statements. This includes not only sales and purchases but also expenses and income. The document provides a detailed list of items that should be tracked, such as inventory levels, accounts payable, and accounts receivable. It also outlines the proper procedures for recording these transactions, including the use of double-entry bookkeeping and the importance of regular reconciliations.

The second part of the document focuses on the analysis of the recorded data. It explains how to calculate key financial ratios and metrics, such as the gross profit margin, net profit margin, and current ratio. These calculations are essential for understanding the company's financial performance and identifying areas for improvement. The document also discusses the importance of comparing the company's performance to industry benchmarks and providing a clear explanation of any significant variances.

The final part of the document provides a summary of the findings and offers recommendations for future actions. It stresses the need for ongoing monitoring and reporting to ensure that the company remains financially sound and compliant with all applicable regulations. The document concludes by reiterating the importance of transparency and accuracy in financial reporting and encourages the company to continue to strive for excellence in all aspects of its operations.

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами опитування жінок і чоловіків з інвалідністю та законних представників недієздатних осіб і дітей з інвалідністю щодо оформлення довідки та допомоги як внутрішньо переміщеним особам

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.naiu.org.ua